

Kan tro ændre liv?

Kan et individs tro have en effekt i samfundet?

Kirkehistorien er fyldt med skandaler, magtmisbrug og forfølgelse af anderledestænkende.

Men det er ikke hele historien.

Der har i historiens løb været kvinder og mænd, som gennem deres tro på Jesus Kristus på hver sin måde har bragt forandring i deres omgivelser.

Mødested Amager har kigget dybt ind i historiens arkiver og vil hver måned kort introducere én af disse interessante skikkelser.

De kommer fra forskellige kirkelige traditioner, nogle er katolske helgener. Det, de har til fælles, er en dyb tro på den treenige Gud og overbevisning om, at det er bedre at tænde et lys end at forbande mørket.

Juli 2017:

Jan Hus 1369-1415

I begyndelsen af 1400-tallet opildnede Jan Hus' tjekkiske prædikener til kritik af den katolske kirke. Han betalte for sine meninger med en plads på bålet. Men flammerne kunne ikke brænde hans tanker, som fandt deres vej til Europas byer og tændte et langt større bål godt et århundrede efter Hus, da reformationen tog fart.

Født i Husinec i Böhmen, Jan Hus studerede på Prag Universitet. Han arbejdede som præst i Prag og tjente som rektor på Prag Universitet i 1402-03. Hus blev kendt for sine prædikener, som var på tjekkisk i stedet for latin, og som kritiserede den katolske kirke.

I Hus' tid var kirken splittet bag rivaliserende paver. Konflikterne krævede penge, og afladshandlen blomstrede for alvor. Hus fordømte afladshandlen. Han var stærkt inspireret af John Wycliffe, en engelsk reformator på Oxford Universitet tidligere på 1300-tallet. Wycliffe havde kritiseret den katolske kirke og havde også oversat Bibelen til engelsk. Hus studerede hans værker, som var forbudt af kirken.

Hus udviklede sine tanker og kritik sammen med sine kolleger på universitetet. Guds ord skulle prædikeres på folkets eget sprog – en tanke fra Wycliffe, som også Luther senere adopterede. Han så den kristne kirke som et legeme, hvis hoved var Jesus, ikke paven, og hvis lemmer var alle de troende kristne, ikke kardinalerne. Hus insisterede også på at lægfolk både skulle få brød og vin til nadveren - ifølge kirkens praksis var vinen forbeholdt præsterne.

Jan Hus blev hurtigt en populær figur. En bevægelse som begyndte i Prags akademiske miljø spredte sig efterhånden til almuen og til hele Tjekkiet. I 1411 blev hele Prag nægtet adgang til kirkelige handlinger på grund af Hus. Han forlod derfor Prag og fik husly på landet hos en af sine tilhængere.

18.10.1412 appellerede Hus til Jesus Kristus i sin sag. Denne begivenhed havde i den tjekkiske reformation samme symbolske betydning som da Martin Luther et århundrede senere naglede de 95 teser på kirkedøren i Wittenberg.

I 1414 prøvede pave Alexander V at finde en løsning i kirkens konflikt med Hus og hans efterfølgere. Han organiserede en kirkekonzil i Konstanz, hvor Hus blev inviteret med. Den böhmiske konge garanterede hans sikkerhed. I konferencen blev Hus bedt om at trække sine udtalelser tilbage. Han var kun villig til at indordne sig, hvis hans udtalelser kunne vises at være i mod de hellige skrifter. Hus blev anholdt på trods af protester fra kongen Sigismund, som havde garanteret hans sikkerhed. Han sad fængslet i flere måneder indtil han i juni 1415 stilledes for retten, hvor han endnu en gang blev bedt om at trække sine udtalelser tilbage. Hus gentog sit krav: hans udtalelser skulle vurderes i lyset af de hellige skrifter.

Hus blev brandt på bålet som kætter d. 6 juli 1415. Kirken slog efterfølgende hårdt ned på hussitterne, som forsvarede sig ihærdigt i de efterfølgende blodige årtier i Tjekkiet. Konflikten sluttede i et kompromis i Basel i 1434.

Hus forblev en populær figur, og et århundrede efter hans død var op mod 90 % af Böhmens befolkning hans efterfølgere. Han inspirerede også Martin Luther og de andre reformatorer. Hus' efterfølgere dannede Brødremenigheden (Unitas Fratrum), som indirekte inspirerede

de store vækkelser i England og USA gennem John Wesley.